

تأثیر برنامه های ترویجی در ایجاد تمایل به تولید محصولات ارگانیک کشاورزی در بین کشاورزان (مطالعه موردی شهرستان آبیگ در استان قزوین)

پیمان فلسفی^۱، سمیه جنگ جی کاشانی^۲

^۱استاد یار پژوهش - رئیس موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی

^۲دانشجوی ترم دکتری توسعه کشاورزی

p.falsafi@areo.ir

کشاورزی در مناطق روستایی یکی از مهمترین منابع اقتصادی و موثر بر زندگی اجتماعی افراد است. از طرفی با توجه به پیامدهای رشد جمعیت شهرنشینی و پیش بینی افزایش نیاز به محصولات کشاورزی، اهمیت ترویج محصولات ارگانیک دوچندان میگردد. در راستای توسعه پایدار از یک سوره کشاورزی و نیاز غذایی جمعیت تامین گردد، و از سوی دیگر پایداری تولید حفظ شود. در ضمن ترویج با روشهای گوناگون به نشر روشها و ایده های نوین می پردازد، و می تواند مستقیماً در تولید محصولات ارگانیک اثر گذار باشد. چگونگی ترویج تولید محصولات ارگانیک و موفقیت آن نیز وابسته به نحوه ارائه برنامه های ترویجی به کشاورزان دارد هدف کلی نقش برنامه های ترویجی در ایجاد تمایل به تولید محصولات ارگانیک کشاورزی در بین کشاورزان، (مطالعه موردی شهرستان آبیگ) است. جامعه آماری تحقیق شامل تمام کشاورزان شهرستان آبیگ می باشد، که با استفاده از جدول مورگان تعداد ۲۰۳ نفر از آنها به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار اصلی پژوهش پرسشنامه ای بود که روایی آن توسط اعضای هیات علمی گروه ترویج و آموزش کشاورزی مرکز تحقیقات استان قزوین تایید و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد (۰.۷۶ درصد). تحلیل داده ها به وسیله نرم افزار SPSS۲۰ انجام شد. نتایج نشان داد اکثر (۵۹ درصد) کشاورزان مورد مطالعه نگرش مثبتی نسبت نقش برنامه های ترویجی جهت ارائه روشهای نوین در تولید محصولات ارگانیک داشتند. مقایسه میانگین نشان داد، که بین ارائه برنامه های ترویجی نسبت به تولید محصولات ارگانیک از سوی مروجین با زمان و طول دوره کلاسهای ترویجی مرتبط با کشاورزی ارگانیک و شیوه کشت بین یک تا پنج درصد اختلاف معنی داری وجود دارد. نتایج رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام نشان داد، که از بین متغیرهای مورد مطالعه چهار متغیر، نوع و روش ارائه شیوه های ترویجی جهت آشنایی با کشاورزی ارگانیک و پیامدهای منفی کشاورزی رایج، تحصیلات و به کارگیری روشها و فناوریهای کشاورزی ارگانیک حدود ۴۶ درصد از تغییرات واریانس نقش برنامه های ترویجی در ایجاد تمایل به تولید محصولات ارگانیک کشاورزی در بین کشاورزان را تبیین می کنند.

واژگان کلیدی: ترویج، محصولات ارگانیک، پایداری تولید، شهرستان آبیگ